

Dato: 6. oktober 2017

Miljø- og Fødevarerministeriet
Miljøstyrelsen

Danmarks
Naturfredningsforening

Masnedøgade 20
2100 København Ø
Telefon: 39 17 40 00
Mail: dn@dn.dk

Høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om naturbeskyttelse (skovbyggelinjen). Journalnummer: 001-17825.

Miljøstyrelsen har den 8. september udsendt udkast til forslag til lov om ændring af lov om skovbyggelinjen. Danmarks Naturfredningsforening (DN) fremsender hermed høringssvar til udkastet.

I maj 2017 fremgår det af bemærkningerne til tillægsbetænkning til lovforslag L122 (om Naturbeskyttelseslovens bygge- og beskyttelseslinjer), at tilpasning af planlovens landzonebestemmelser til skovbyggelinjen ikke skal gælde for de i nærværende lovforslag foreslåede ændringer. Det begrundes i tillægsbetænkningen således: *"Begrundelsen herfor er, at varetage hensyn til natur - og landskabsinteresserne omkring skovene i forhold til større bygninger. Ændringsforslaget vurderes at have begrænsede administrative konsekvenser"*. Det fremgår ikke af lovforslaget, hvilke ændringer der er sket siden maj 2017 som begrundes, at Folketinget skal behandle spørgsmålet igen.

Som redegjort neden for, finder DN lovforslaget problematisk, og peger desuden på, at lovforslaget i relation til Habitatdirektivet udgør et problem.

Baggrund

DN oplever at regeringen både i lempelserne af planloven og af naturbeskyttelsesloven generelt lemper reglerne for byggeri så hensyn til landskaber og natur nedprioriteres. DN mener omvendt, at der skal være gode rammer for byggeri, men at det er væsentligt, at vi når der bygges samtidigt sikrer en rimelig afvejning af øvrige interesser, således at byggeriet i videst muligt omfang placeres og udformes under hensyn til såvel ønsker om bebyggelse og hensyn til Danmarks landskaber og natur.

Regeringen har i planloven indført en række umiddelbare rettigheder for byggeri. Naturbeskyttelsesloven adskiller sig dog væsentligt fra planloven, idet loven ikke generel beskæftiger sig med byggeri, men i stedet tager udgangspunkt i beskyttelse af de særlige naturtyper og landskabslementer vi i Danmark har valgt at værne om. Naturbeskyttelseslovens formål er at sikre vores fælles natur, landskab og biodiversitet - en beskyttelse som både tilgodeser naturværtdier, men også i høj grad de naboer, der vil blive berørt af den øgede bebyggelse.

Planloven og naturbeskyttelsesloven administreres forskelligt - man meddeler en *tilladelse* efter planloven, hvorimod man skal have en *dispensation* fra naturbeskyttelsesloven. Når man ønsker at ændre skovbyggelinjerne i naturbeskyttelsesloven med henvisning til, at man ønsker at ligestille bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens med de nye liberaliserede landzoneregler i planloven, så ændre man altså radikalt på naturbeskyttelseslovens bestemmelser om et forbud mod byggeri.

Skovbyggelinjens formål

Skovbyggelinjens formål er at sikre det frie udsyn til skoven og skovbrynet som et værdifuldt landskabelement, samt bevare og sikre skovbrynet som levested for dyr og planter.

Skovbyggelinjen er en institution i dansk naturfredning. Den er sammen med strandbyggelinjen, den ældste af vores eksisterende byggelinjer fra 1937. Disse to byggelinjer kan sammenholdes på den måde, at de begge i høj grad har været med til at forme det landskab, vi oplever som det typiske danske landskab – de frie kyststrækninger og de frie skovbryn. Med udpegelsen af disse beskyttelseslinjer (samt de efterfølgende beskyttelseslinjer), sikrede man sig, at de særlige elementer der udgør et landskab, blev bevaret for eftertiden. Man sikrede, at alle havde muligheden for at opleve indsynet til skovene, søerne, åerne, strandene og fortidsminderne ude i det åbne land. Og man bevarede disse 'randzoner' som levesteder for dyr og planter, og som ledelinjer og trædesten i landskabet for at arterne kan vandre i landskabet. Bygge- og beskyttelseslinjerne er dermed også at betragte som et kulturhistorisk element.

Beskyttelsen af de danske skovbryn gennem skovbyggelinjen er enestående for Danmark i forhold til landene omkring os. Andre lande har således ikke haft en tilsvarende skovbyggelinje, der har forhindret, at der er blevet bygget helt op til skovbrynene. Da skovbrynene har været – og er – særdeles attraktive områder til byggeri, så ser man desværre i andre lande at skovene nærmest omkredses af bebyggelse, dette meget modsat de danske frie skovbryn.

DN anser de danske skovbryn for at udgøre et vigtigt landskabelement, både som biotop og biodiversitetsområde, og finder, at det vil være problematisk at ændre loven, så der først skal meddeles dispensation når opførelse/udvidelser af private boliger overstiger 500 m², samt tilbygninger med indtil 500 m² til udvidelse af erhvervsvirksomheder.

I 2014 skete der en tilpasning mellem planlovens landzonebestemmelser og skovbyggelinjens administration. Herved blev der skabt en nær sammenhæng med planloven, hvor behandling af spørgsmål om dispensation fra skovbyggelinjen, blev lagt ind under behandling af ansøgning om landzonetilladelse efter planloven, såfremt begge reguleringer var nødvendige for opførelse af et ønsket byggeri. Både efter landzonebestemmelserne og administrationen af skovbyggelinjen, indgik altså en vurdering i forhold til landskabet, hvilket gjorde det naturligt at se disse ting i sammenhæng.

Med den netop gennemførte ændring af planloven i juni 2017, er kravet om landskabelig vurdering af disse større udvidelser i det åbne land imidlertid bortfaldet. Gennemføres de foreslåede ændringer, fjernes også kravet om landskabelig vurdering af større udvidelser mv. inden for skovbyggelinjen. Det finder DN meget beklageligt, da det vil betyde, at de særlige landskabelige hensyn, som er så vigtige inden for bl.a. skovbyggelinjen, ikke vil blive tilgodeset.

Praksis er, at skovbyggelinjen administreres mindre restriktivt end de øvrige beskyttelseslinjer. Dog bliver alle ansøgninger vurderet, og en dispensation kan gives sammen med et sæt vilkår for hvordan dispensationen udmøntes. På den måde, har kommunen mulighed for at tilpasse dispensationer eller eventuelt afvise ansøgninger om dispensationer der lægges tættere på skoven, også når disse er under 500 m². Derved sikres kommunerne mulighed for at forvalte kommuneplanens retningslinjer for landskaber og natur. Ved at ændre på loven som foreslået, fratages kommunerne muligheden for at sikre den bedste administration af kommuneplanen og skovbrynene som levesteder og landskabelement.

Lovforslagets beskrivelse af miljømæssige konsekvenser

De miljømæssige konsekvenser af lovforslaget er ikke beskrevet. Således fremgår det alene af det sammenfattende skema i punkt 9 at *"opførelse af bebyggelse kan have konsekvenser for natur og landskab. I forhold til landskabet vil kravet om tilknytning til eksisterende bebyggelse sikre, at eventuelle konsekvenser for landskabet begrænses"*.

DN anser det for mangelfuldt, at det ikke nærmere fremgår hvilke konsekvenser der er tale om, deres omfang og betydning for landskaber, natur og naboer. Det efterlader folketinget med et ufuldstændigt beslutningsgrundlag.

DN har oplevet sager hvor aktiviteter tilladt i skovbryn, har ført til ønsker om fældning af større gamle træer af hensyn til personlig sikkerhed og få at undgå skade på nærved liggende bygninger. Lovforslaget bør belyse denne problemstilling.

Forvaltningsmæssige problemer i relation til habitatdirektivet

Det fremgår af lovforslaget, at lempelsen ikke indebærer en "*... fravigelse af lovgivningens øvrige bestemmelser, ... herunder f.eks. regler om beskyttede naturtyper og naturbeskyttelseslovens § 29 a*".

DN peger dog på, at naturbeskyttelseslovens § 29a ikke i tilstrækkeligt omfang kan sikres overholdt. Det sker, fordi lovforslaget indebærer, at ansvaret for at vurdere byggeriets konsekvenser for beskyttet natur – herunder bilag IV arter og Natura 2000 områder, overdrages til byggesagsbehandlingen. Hvor byggesagerne bliver varetaget af medarbejdere med stor ekspertise inden for byggeri, kræver det omvendt ekspertise inden for natur, at udarbejde vurdere påvirkningen af eventuelle bilag IV arter og udpegningsgrundlaget for Natura 2000 områder og dermed sikre, at Danmark lever op til sin EU-forpligtelse i forhold til at sikre og bevare, sårbare arter.

DN finder, at lovforslaget dermed ikke i tilstrækkelig grad sikrer habitatdirektivet overholdt. Men også de natur- og landskabsværdier som kommunerne selv har udpegede i kommuneplanen som væsentlige for kommunen, forhindres kommunerne i at sikre, når der med lovforslaget indføres umiddelbare byggerettigheder uden forudgående vurdering af byggeriets betydning for natur og landskaber.

Af lovændringen fremgår det, at der er tale om en mindre administrativ lettelse for kommunerne. Som DN ser det, vil det være nødvendigt at indhente en naturfaglig vurdering af skovbrynet, for at sikre at naturbeskyttelseslovens § 29 a efterleves – hvorved lovforslaget reelt ikke udgør en administrativ forenkling.

Øvrige bygge- og beskyttelseslinjer

DN frygter, at lempelserne i administrationen af skovbyggelinjen og ønsket om i mindre grad at tage hensyn til natur og landskaber inden for linjen når der bygges, også vil ramme de resterende bygge- og beskyttelseslinjer omkring søer, åer, fortidsminder, kyster og skove. Der har gennem de seneste år været en ophedet politisk debat om beskyttelsen af kysterne. Nu er det en delvis fjernelse af hensynene i skovbyggelinjen der diskuteres. DN opfordrer derfor regeringen til ikke at fortsætte med yderligere forringelser af bygge- og beskyttelseslinjerne omkring Danmarks natur, landskabs og kulturarv.

Erhvervsinteresser

Det fremgår af lovforslaget, at det i princippet er en besparelse for erhvervslivet, da der skal ansøges i færre sager. DN fortolker dette således, at der reelt er tale om en lille/teoretisk økonomisk gevinst for erhvervslivet ved lovforslaget. Dette mener DN bør stilles i relation til de mulige landskabelige og naturmæssige konsekvenser af forslaget.

DN ser det som en invitation til at flytte de liberale erhverv væk fra planlagte erhvervsområder, som netop er udpeget i lokalplanerne fordi erhvervenes miljøpåvirkninger og nabohensyn kan varetages her.

Ændringsforslag

Ønsker regeringen at gå videre med lovforslaget, opfordrer DN til, at lovforslaget tilrettes således, at kommunerne fortsat gives mulighed for at forvalte kommuneplanerne og sikre skovene og skovbrynene både i forhold til natur og landskab når der bygges. For eksempel således at:

- Lovforslaget kun finder anvendelse, når der inden for skovbyggelinjen bygges i retning væk fra skoven.
- Alternativt, at lovforslaget kun finder anvendelse uden for de i kommuneplanen udpegede landskabsområder og områder med naturbeskyttelsesinteresser /Grønt Danmarkskort m.v.
- Naturbeskyttelseslovens § 29a overholdes, når der bygges uden forudgående dispensation, således at der i byggetilladelserne indføres et krav om at redegøre for byggeriets betydning for bilag IV arter og udpegningsgrundlaget for Natura 2000 områder.

Sammenfattende finder Danmarks Naturfredningsforening at lovforslaget kan skade skovene som landskabsэлеment og skovbrynene som levested for dyr og planter.

Med venlig hilsen

Therese Nissen

Natur- og Miljømedarbejder

Tlf.: 31 19 32 31

E-mail: tgd@dn.dk